

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 311/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti KT služby, s. r. o., Horná 67, Banská Bystrica, zastúpenej advokátom Mgr. Štefanom Lišiakom, Robotnícka 8, Banská Bystrica, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 MCdo 12/2013 z 30. novembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti KT služby, s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. februára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti KT služby, s. r. o., Horná 67, Banská Bystrica (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. Štefanom Lišiakom, Robotnícka 8, Banská Bystrica, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 MCdo 12/2013 z 30. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania vedeného Okresným súdom Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 C 131/2005 v procesnom postavení žalovanej, proti ktorej sa obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou nehnuteľnosti. Uznesením okresného súdu sp. zn. 12 C 131/2005 z 19. októbra 2012 (ďalej len „uznesenie z 19. októbra 2012“) bola sťažovateľke uložená povinnosť v lehote 15 dní zaplatiť súdny poplatok za konanie vo veci vzájomného návrhu v sume 3 741 €. Sťažovateľka podala proti označenému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 16 Co 395/2012 zo 6. decembra 2012 (ďalej len „uznesenie zo 6. decembra 2012“) tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil.

Označené rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu považovala sťažovateľka za nezákonné, a preto podala generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Generálny prokurátor podnetu vyhovel a 13. novembra 2013 podal mimoriadne dovolanie, v ktorom konštatoval, že vo veci konajúce všeobecné súdy nesprávne právne vec posúdili, keď dospeli k záveru, že *„vyjadrenie sťažovateľa k návrhu zo dňa 11. 1. 2006 a 31. 8. 2008 je vzájomným návrhom v zmysle § 97 O. s. p., pretože by mu bránila prekážka litispendencie, keďže konanie o zrušenie spoluvlastníctva už bolo začaté. Navyše tak súd urobil až po lehote uvedenej v § 13 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, nakoľko cena podielu uplatňovaného sťažovateľom bola zrejmä už pri podaní vyjadrenia, ktoré súd nesprávne považoval za vzájomný návrh, čím je daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c) OSP.“*

Najvyšší súd napadnutým uznesením mimoriadne dovolanie odmietol ako procesne neprípustné.

Sťažovateľka vyjadruje nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu obsiahnutým v napadnutom uznesení, podľa ktorého *„každé dovolanie podané v občianskom súdnom konaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu otvára priestor pre posúdenie správnosti niektorých aspektov procesného postupu súdu, ktorý vydal dovolaním napadnuté rozhodnutie a tým zároveň dáva určité vyhliadky na úspech dovolateľa v konaní o dovolaní, že každé dovolanie je teda v tomto zmysle potenciálne spôsobilé podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci“*.

V tejto súvislosti namieta, že *„Podľa ustanovenia § 236 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Ak je dovolanie podľa zákona neprípustné (§ 238 ods. 4 a ods. 5, § 239 ods. 3 a ods. 4 O. s. p.) tak jeho podanie vyhliadky na úspech nedáva, pritom dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok voči uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné len za splnenia podmienok uvedených v § 238 ods. 2, § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p., resp. proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu za splnenia podmienok uvedených v § 237 O. s. p. V zmysle týchto podmienok sťažovateľ nemohol využiť možnosť podať dovolanie, pretože súdy rozhodovali o trovách konania, čo vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p. Navyše prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým je potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa je podmienená v zmysle ustanovenia § 239 ods. 2 písmeno a) O. s. p., vyslovením prípustnosti dovolania z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Odvolacím súdom prípustnosť dovolania vyslovená nebola.“*

Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu považuje sťažovateľka za nedostatočné a nepresvedčivé, keďže najvyšší súd sa nezaoberal zákonnými podmienkami prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Okrem uvedeného najvyšší súd nerešpektoval ani judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ktorá pripúšťa zrušenie právoplatného rozhodnutia v rámci konania o mimoriadnom dovolaní, a to na účely nápravy fundamentálnych nedostatkov vo výkone spravodlivosti.

Podľa sťažovateľky najvyšší súd odmietol „*mimoriadne dovolanie bez meritórneho prerokovania iba z procesných (formálnych) dôvodov. Takéto odmietnutie opravného prostriedku (riadneho alebo mimoriadneho), je podľa názoru ústavného súdu totožné so zastavením súdneho konania pre nedostatok niektorej procesnej podmienky, pričom v prípadoch nezákonného zastavenia občianskoprávneho konania by mohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy.*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zruší a vec vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a zároveň rozhodne o úhrade trov konania, ktoré sťažovateľke vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním v konaní o sťažnosti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Predmetom preskúmania zo strany ústavného súdu je ústavná udržateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z pohľadu záruk obsiahnutých

v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nedostatočné a nepresvedčivé, keďže najvyšší súd sa nezaoberal zákonnými podmienkami prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zároveň považuje za rozporné s judikatúrou ESLP týkajúcou sa prípustnosti zrušenia právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov na podklade mimoriadneho dovolania.

Sťažovateľka v tejto súvislosti vyslovuje nesúhlas s kľúčovým právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v napadnutom uznesení, podľa ktorého každé dovolanie podané v občianskom súdnom konaní je spôsobilé otvoriť priestor pre posúdenie správnosti niektorých aspektov procesného postupu vo veci konajúceho všeobecného súdu.

Napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo mimoriadne dovolanie smerujúce proti uzneseniu krajského súdu zo 6. decembra 2012 odmietnuté ako procesne neprípustné v súlade s v tom čase platným a účinným § 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) na podklade zistenia, že sťažovateľka nevyužila možnosť podať proti uzneseniu krajského súdu zo 6. decembra 2012 dovolanie.

V súvislosti s otázkou posúdenia prípustnosti mimoriadneho dovolania ústavný súd zdôrazňuje, že ide o otázku zákonnosti, pričom jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (m. m. IV. ÚS 35/02).

V nadväznosti na argumentáciu sťažovateľky ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v rámci ktorej opakovane zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgiadis v. Grécko*, rozsudok z 29. 5. 1997, sťažnosť č. 21522/93, bod 42).

V napadnutom uznesení najvyšší súd poukázal na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015, podľa ktorého *„Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky,*

ktoré boli potencionálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.“

V nadväznosti na citované stanovisko najvyšší súd v prerokúvanej veci zdôraznil, že jeho podstatou je rešpektovanie zásady „nech si každý chráni svoje práva“, ktorá *«zdôrazňuje procesnú povinnosť účastníka vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sám svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledoval ochranu svojich subjektívnych práv. Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora vyústiaca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané Občianskym súdnym poriadkom v ustanoveniach v § 243e až § 243j O. s. p. Aj ústavný súd už dávnejšie konštatoval, že „ak účastník konania mohol podať dovolanie a neurobil tento procesný úkon, nemá už žiadnu možnosť dosiahnuť podnetom podanie mimoriadneho dovolania“»*.

Na podklade zistenia, podľa ktorého sťažovateľka v prerokúvanej veci dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (uznesenie krajského súdu zo 6. decembra 2012) nepodala, najvyšší súd napadnutým uznesením mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol ako procesne neprípustné.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť postoj sťažovateľky, ktorá nesúhlasí so záverom najvyššieho súdu prezentovaným v napadnutom uznesení a naopak tvrdí, že podmienky na „*meritórne preskúmanie dovolania*“ boli dané. Z tohto postoja možno zároveň vyvodiť nesúhlas sťažovateľky s názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého je podmienkou procesnej prípustnosti mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom aktívne využitie mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania zo strany nespokojného účastníka konania.

V judikatúre ústavného súdu sa ustálil právny názor, že mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku,

ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytykaných v mimoriadnom dovolaní. Rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (čl. 1 ústavy), ako aj z hľadiska práva na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. PL. ÚS 57/99, II. ÚS 185/09, II. ÚS 280/2010).

Reštriktívne posudzovanie mimoriadneho dovolania súvisí s princípom právneho štátu, a to s princípom právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v civilnom procese je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosti a nezmeniteľnosti. Rovnako súvisí s princípom rovnosti, keď intervenciou tretej osoby (generálneho prokurátora) sa *prima facie* narúša právna istota druhého účastníka spoliehajúceho sa na záväzné a nezmeniteľné súdne rozhodnutie. S princípom rovnosti a bezrozpornosti právneho poriadku súvisí aj okolnosť, že v prípadoch dovolania podaného účastníkom konania je za dôvod neprípustnosti považovaný tiež finančný cenús (čo je v hre) vyjadrený v § 238 ods. 5 OSP, kým v prípade mimoriadneho dovolania podávaného generálnym prokurátorom takýto finančný cenús explicitne z právnej úpravy nevyplýva (I. ÚS 117/2016).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že aj z početnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť kritický postoj ESĽP k mimoriadnym opravným prostriedkom, ktoré závisia od úvahy príslušného orgánu verejnej moci, či dôjde k podaniu takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku, alebo nie a následne k vyneseniu rozhodnutia, ktorým sa zruší právoplatné konečné rozhodnutie. V zmysle judikatúry ESĽP je však prípustné zasiahnuť do nastolenej právnej istoty právoplatným rozhodnutím vnútroštátneho súdu vtedy, ak v konaní došlo k zásadnej vade alebo závažnému excesu, ktorý je potrebné napraviť, ak sú tu mimoriadne okolnosti prípadu, pričom však podľa judikatúry ESĽP za takúto vadu (exces) však nemožno považovať skutočnosť, že na predmet konania existujú dva rozličné názory, pretože právna istota v sebe zahŕňa

požiadavku rešpektovania princípu *res iudicata*, ktorej prejavom je nezmeniteľnosť rozhodnutia. Uplatňovanie tohto princípu je určené zásadou, že žiadna zo strán nie je oprávnená žiadať o preskúmanie konečného a záväzného rozhodnutia len z toho dôvodu, aby dosiahla znovuo tvorenie prípadu a jeho nové skúmanie, pretože takýto mimoriadny opravný prostriedok by *de facto* mal charakter odvolania. Zrušené môžu byť po tejto línii rozhodnutia iba na účely nápravy fundamentálnych chýb (pozri Ryabykh proti Rusku z 24. 7. 2003, sťažnosť č. 52854/99, bod 52). V tejto súvislosti tiež ESLP už judikoval, že nesúhlas s právnym posúdením prípadu odvolacím súdom nie je sám osebe mimoriadnou okolnosťou odôvodňujúcou zrušenie právoplatného rozhodnutia (pozri Kot proti Rusku z 18. 1. 2007, sťažnosť č. 20887/03, bod 29).

Judikatúra ústavného súdu i všeobecných súdov k otázke prípustnosti mimoriadneho dovolania podávaného generálnym prokurátorom sa plynutím času menila (aj pod vplyvom judikatúry ESLP) a premietla sa do tendencie prehlbovania reštriktívneho prístupu súdnych orgánov k oprávneniu generálneho prokurátora podávať mimoriadne dovolanie. Európsky súd pre ľudské práva opakovane potvrdil, že pripúšťa určité zásahy do konečných súdnych rozhodnutí ako výnimku zo zásady právnej istoty a zo zásady *res judicata*, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy extrémnej chyby.

Mimoriadny prieskum sa nesmie uplatňovať ako zastreté odvolanie (*appeal in disguise*) a samotná možnosť existencie dvoch právnych názorov na predmet konania nie je dôvodom na opätovné posúdenie veci. Odkloniť sa od tohto princípu je možné iba tam, kde je to nevyhnutné z dôvodu okolností podstatného a závažného významu.“ (Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z 23. 7. 2009, sťažnosť č. 8269/02, bod 33).

Európsky súd pre ľudské práva vo veci Bulgakova proti Rusku (rozsudok z 18. 1. 2007, sťažnosť č. 69524/01, bod 34) uviedol: «... Dohovor zásadne umožňuje „znovuo tvorenie“ právoplatne rozhodnutých konaní v prípade, ak vyjdú najavo nové skutočnosti. Akokoľvek preskúmanie rozhodnutia by sa malo uplatniť pre účely nápravy hrubých (veľkých) pochybení súdu... a nie iba ako inštitút predstavujúci vo svojej podstate odvolanie.» Aj rozhodnutia ESLP z 9. júna 2015 vydané vo veciach proti Slovenskej

republike (DRAFT-OVA, a. s., PSMA, s. r. o., a COMPCAR, s. r. o.) pripomínajú význam a obsah princípu rovnosti zbraní a princípu právnej istoty, s ktorými bezprostredne súvisí otázka záväznosti, nezrušiteľnosti a dôveryhodnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktoré boli napadnuté z iniciatívy generálneho prokurátora vyjadrenej podaním mimoriadneho dovolania (I. ÚS 117/2016).

Ústavný súd prijal 18. marca 2015 pod sp. zn. PLz. ÚS 3/2015 zjednocujúce stanovisko, ktorého právna veta znie: *„Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.“*

Následne aj najvyšší súd (jeho občianskoprávne a obchodnoprávne kolégium) prijal 20. októbra 2015 už citované zovšeobecňujúce stanovisko.

Nosný dôvod uvádzaný v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu, na základe ktorého bolo odmietnuté mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom, spočíva v názore, že sťažovateľka predtým, ako v jej veci generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie, sama mohla podať mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) podľa § 236 a nasl. OSP, ktorý mala k dispozícii a ktorý bol potenciálne spôsobilý podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci.

Keďže tak sťažovateľka neurobila, ani podľa názoru ústavného súdu nebola naplnená dikcia procesného predpisu „a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami“ (§ 243e ods. 1 in fine OSP).

Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie najvyššieho súdu odôvodnené závermi obsiahnutými v stanovisku najvyššieho súdu možno v posudzovanom prípade považovať pre účely procesného rozhodnutia o mimoriadnom dovolaní podanom generálnym prokurátorom za primerane odôvodnené a nemožno ho považovať za arbitrárne.

Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí objasnil sťažovateľke prijaté stanovisko, ktoré vychádza z názoru, že postup účastníka občianskeho súdneho konania, ktorý mal v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutia súdov odvolaním alebo dovolaním a uvedenú možnosť nevyužil, aj keď také opravné prostriedky mali potenciál podstatne ovplyvniť rozhodnutie súdu, sa prieči všeobecne rešpektovanej zásade „vigilantibus iura scripta sunt“.

V prípade pasivity účastníka konania pri takejto ochrane svojich práv je neskoršia aktivita generálneho prokurátora vyúsťujúca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané v § 243e až § 243j OSP.

Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku podstatne pre posúdenie danej veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Najvyšší súd svoje rozhodnutie o odmietnutí mimoriadneho opravného prostriedku náležite a presvedčivo odôvodnil v zmysle § 157 ods. 2 OSP, čím zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľka pred ním domáhala, preto jeho závery v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené.

Skutočnosť, že sa najvyšší súd odchýlil od predstáv a očakávaní sťažovateľky, ešte neznamená, že došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (podobne napr. II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08).

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami, porušenie ktorých sťažovateľka namietala, predloženú sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2017